

החברותא

בס"ד ערש"ק פר' וארא כ"ג טבת תשפ"ה

החברותא גטאון פנימי לחברים גליון מס' 752

פנינים יקרים

וידבר אלוקים אל משה ויאמר אליו אני ה' (ו, ב) לכאורה מה התכוון קוב"ה באמרו אני ה', הנה כבר נאמר בכל צרתם לו צר (ישעיה סג) בשעה שישראל נתונים בצרה השכינה אומרת קלני מראשי קלני מזרועי מפני שעמו אנכי בצרה כאשר סובלים צער שעבוד מלכויות גם השכינה בגלות, והנה כשראה מרע"ה גודל צערם של ישראל מקושי השעבוד, דאג על צערם של ישראל וידבר אלוקים אל משה דבר אתו קשות על שדאג רק על צרת ישראל ולא על צרת השכינה לכן עלינו להתפלל על צער השכינה שיתגדל ויתקדש שמו הגדול יתברך בעולמות וממילא תבא עי"ז ישועת ישראל.
(תורת מהרי"ן)

וידבר אלוקים אל משה ויאמר אליו אני ה' (ו, ב) נראה לפרש מה הודיעו ה' בזה, דהנה אמר משה למה הרעות לעם הזה כי לא הבין שקושי השעבוד היה לטובת ישראל שע"ז יצאו לפני הזמן מפני קושי השעבוד כך שכל מאן דעביד רחמנא לטב עביד כך שגם כאשר השי"ת מתנהג במדת הדין הוא בעצם מתנהג במדת הרחמים ככתוב אם חסד אשירה ואם משפט אשירה, וזהו שאמר הקב"ה למשה, אלוקים מדת הדין אני ה' מדת הרחמים גם בכהאי גווי.
(דעת סופר)

וידבר אלוקים אל משה ויאמר אליו אני ה' (ו, ב) המפרשים דקדקו על שפתח באלקים שהוא מדת הדין ובדבור שהוא לשון קשה וסיים בה' שהוא מדת הרחמים ובאמירה שהיא לשון רכה, ונראה לפרש על פי מה שביארו המפרשים שה' חיוק את לב פרעה לא לשלוח את בני ישראל ממצרים הטוב אלא ביד חזקה מפני שהיתה בזה טובה גדולה ועצומה לישראל כי ע"כ יצאו לגמרי מתחת טומאת מצרים ערות הארץ ונעשו כלים מוכנים לקבל את התורה.
(עמרת יהושע)

וידבר אלוקים אל משה ויאמר אליו אני ה' (ו, ב) כבר עמד רש"י על שאמרה תורה תחילה בלשון אלקים ואח"כ במדת הרחמים אני ה', ונראה לפרש בהקדים כאשר האדם חזק ודבוק באמונה אין לפגעים רעים שליטה עליו וכשהוא רחוק ומנותק מהאמונה יש לפגעים שליטה עליו, וזהו שאמר הכתוב וידבר אלוקים אל משה, כאשר שורים על האדם הדינים ח"ו ויאמר אליו העצה להנצל מהם היא אני ה' היינו להתחזק ולהדבק באמונה אז לא תהיה לפגעים הרעים שליטה עליהם.
(דברי אמונה)

וארא אל אברהם (א, י) פרש"י חבל על דאבדין וחלא משתכחין, יש להבין מה שאמר דאבדין מי אבד? הלא השי"ת לא אבד כלום, ונראה לפרש על פי האמור במסכת מגילה דף ט"ז אמר רבי אלעזר אמר רבי חנינא צדיק אבד לדורו אבד, משל למרגלית שאבדה כל מקום שהולכת מרגלית שמה לא אבדה אלא לבעלה כלומר המרגלית כשאין בעלה מתקשט בה אלא מונחת בתיבה אין חשיבותה אלא מצד עצמה מצד שהיא מרגלית אבל כשבעליה מתקשט בה עולה ערכה בקשומ בעליה, וזהו שכותב רש"י חבל על דאבדין חבל על האבות הקדושים שאבדו את הדור ההוא קרי של האבות הקדושים.
(ערוגת הבושם)

לכן אמור לבני ישראל אני ה' (ו, י) במסורה לכן אמור הנני נותן את בריתי שלום (במדבר כה, יב) נראה לפרש בדרך מוסר הנה הקב"ה ברא את האדם מורכב משני הפכים גוף ונשמה, הנשמה מושכת לחלק אלוה ממעל והגוף נמשך לאכילה ושתייה וכו' נמצא האדם במאבקי נפש תמידיים, אבל התוה"ק המאירה לנו את הדרך נלך בה גם בדברים גשמיים הכרחיים להחיות את נפשנו לעבודת הכורא ברוך הוא וזה אמור לבני"א אני ה' רוחני הנני נותן בריתי שלום ברית היא התורה כאמור אם לא בריתי יומם ולילה והיא נקראת ברית שלום בין הנשמה לגוף דרך הכוונת התורה והמצוה.
(תולדות חיים)

אגרות קודש ממורנו ורבנו זיע"א

[תרגום מא' צ' י' ע']

י"ד טבת תשמ"א

האדם צריך בעיקר להגיע אל העבודה שלו, מה שיביא אותו שיהיה לו את האמונה הפשוטה שהוא מושגח מההשגחה העליונה בפרטיות ממש, וזה יביא לו שלווה ומנוחת הנפש ושמחה בלב, ואז לא חסר לו כלום. אלא שהשונא הגדול של האדם, הטבע שלו, אינו מאפשר לו להגיע להבנה האמיתית הזו, שהיא היסוד והשורש של

האמונה, ומבלבל את האדם עד שהוא לא יודע מה קורה איתו.

והאדם הוא אֵין, והדרך היא: תפילה להשי"ת ובקשת רחמים שיוכל לעמוד בנסיונות ולא להשבר, ולקשר את עצמו בתפילתו לתפילות של כל הצדיקים. והקב"ה הוא בעל הרחמים, ועושה רצון יראיו, ואת שועתם ישמע ויושיעם.

י"ד טבת תשמ"א

אבקשך מאד להתחיל לחשוב תמיד על כולם רק מחשבות טובות, ולא תפחדי משום אדם, אלא תהיי קשורה להקב"ה על ידי שתחשבי מחשבות של תפילה אליו, ותשימי מבטחך בו שהוא שומר עליך ועינו פקוחה עליך כל רגע,

ויש לו השגחה פרטית ומיוחדת, ואף אחד בעולם אינו יכול להצר לך או לעשות לך דברים רעים, כי הקב"ה לא יתן לו לעשות לך זאת בשום פנים ואופן. ואם תאמיני כך אז תקבלי שמחה ומרגוע לנפשך, ויהיה לך כח לגדל את הילדים בנחת ובהרחבת הדעת.

[תרגום מא' צ' י' ע']

ח"י טבת תשמ"א

בדרכי האמונה הפשוטה יש תמיד התחדשות של התחזקות להכיר את המציאות של עצמו, ששורש החיות שלנו הוא מהשי"ת. וזו היא העבודה האמיתית בעולם הזה שמביאה לאדם

את השלוה שלו, כדי שיגיע אל תכליתו, למדרגה של דביקות להתקשר לחי החיים. ואדם שרק רוצה לשמוע, יכול לשמוע כל רגע את הרמזים הברורים ברוב רחמים ורצון.

כ"ט טבת תשמ"א

ומה חשוב הדבר שכל אדם מישראל ידע את נפשו לתת חלקו במערכה הכללית של עם ישראל, להתעורר למטה לכח האחדות, עד שזה יגע לשורש העליון לפתוח שערי רחמים ורצון עלינו ולהחיש פדות נפשנו. ואז במילא יושע כל פרט ופרט מישראל, וכל אחד לפי

מדריגתו יזכה להבחינה של "איש תחת גפנו ואיש תחת תאנתו", ולחיים שלא בצער אלא "יושבין ונהנין מזיו השכינה", במהרה בימינו. וזה תלוי בנו, רק בנו. בהתעוררותנו האמיתית לתת את נפשנו על הדבר לא תאחר לבוא התשועה הגדולה בישראל, ועינינו תחזינה זאת, אכי"ר.

לו בסיס, והוא מרגיש את עצמו מאד גדול במצבו, וממילא כאשר משהו קטן לא מצליח לו הוא מחפש להאשים רק לא את עצמו, היות שהוא תופס את הכשלון כמקרה, והוא ידאג לתקן אותו. לכן למרות הכשלון הוא חי את עצמו, וכאשר הדברים לא הולכים טוב, הוא מסיים את החיים שלו.

אולם כאשר האדם אינו מטעה את עצמו, ומכיר היטב את היסוד שלו, ממילא כל המעשים שהוא מצליח לעשות לא ממנו בלבד הם, אלא מפכה בו איזה כח עליון והוא אשר פועל באמצעותו את כל המעשים. ואז האדם מוסר את עצמו ומתבטל בפני זה שעוזר לו, ומן האדם נהיה כלום. היות שהגוף אינו רואה במעשיו מעשים שלו, רק של זה שעוזר לו. ואז האדם שנקרא 'גוף' מתבטל באותה נשימה ונעשה 'נפש'. וככה הוא ממשיך עד הנשימה האחרונה של חייו, והוא לא מתבטל בפני מאורעות הטבע שלו, מה שנקרה "מקרים", בגלל שהוא בעצמו ללא בסיס, הוא רק נקרא אֵין, ביטול, וכשלא מצליח לו, זה רק מוכיח לו שיש סיבה שמנחה אותו, וזה גורם לו להתבטל לגמרי ולחיות תמיד בסיבה שעוזרת לו. וכך הוא חי כל ימיו עם סיבת כל הסיבות עילת כל העילות, ובזה הוא מוציא לפועל את המטרה והתכלית של החיים שלו שבשבילה השי"ת ברא אותו, ובנשימה האחרונה הוא מוסר את עצמו מתוך ביטול, אמונה פשוטה, והולך מעולמו כמו תינוק שתמיד נמצא בחיק אמו, כך הוא תמיד בחיק האמא הנצחית, והוא זוכה ליהנות מזיו השכינה, כמו הצדיקים האמיתיים שהם משתעשעים עם הקדושה, בחייהם ובמותם לא נפרדו.

למעשה אין כל תירוץ לדחיית המענה, שהרי "אין דבר העומד בפני הרצון", אבל לדאבוננו מי שדוחה את הדברים שלו למחר מגיע למצב של "אם יום תעזבני יומיים אעזבך". הוא משלה את עצמו כל רגע שהוא יסדר את הדברים שלו, אבל בסופו של דבר הוא יוצא מן העולם טיפש, כי ההרגל לא מרפה ממנו ולא מאפשר לו לצאת מזה, כמו שכתוב "כל באיה לא ישובון" (משלי ב, יט).

לכן צריך לא להחמיץ אף רגע, ואת הדבר שצריך לעשות עכשיו לא לדחות לרגע אחר כך, כי הרגע הזה אף פעם לא יגיע. הלא בשביל לעשות כל דבר צריך רחמים, בלעדי הרחמים אין הוא מסוגל לעשות בכוחו הוא, ואיש-המחר שתמיד דוחה זה נובע מהעצלות שלו, הוא לא חי עם הרחמים. הוא יכול אפילו להגיד שהקב"ה יעזור לו לעשות מחר, אבל זה רק "מצות אנשים מלומדה", ההרגל אומר את זה, אבל בעומק הלב הוא אפילו לא חושב ככה. והראיה, הרי כמה פעמים הוא כבר דחה דברים למחר, והוא ממשיך הלאה לדחות למחר.

מזה יכול אדם ללמוד עד כמה אין לו יסוד. ואשרי האיש שלא משלה את עצמו ומכיר את עצמו היטב, שלאורך כל החיים שלו כל נשימה מלווה בסכנה, כל היום הוא עומד בלב ים, ואינו נבהל מכך ולא נשבר מכיון שכל מציאותו תלויה ברחמים.

כאשר אדם נוכח לראות את חולשותיו, זה יכול גם להביא אותו למסקנה שזה המזל שלו וזה הגורל שלו, ולאורך כל החיים כבר לא יהיה לו יותר טוב, ובגלל זה הוא מסיים את חייו במוות טראגי, שהחיים שלו יביאו אותו אליו בכל מיני דרכים. מצב כזה נגרם בגלל שהוא סבור שיש

המשך פציצים יקרים

הוא אהרן ומשה אשר אמר ה' להם להוציא את בני ישראל וגו', הם המדברים אל פרעה וכו' (ו, כו) פרש"י לומר לך ששקולין כאחד, וקשה הלא בפרשת בהעלותך (יב, ז) ובפרשת ברכה (לה, י) לא קם כמשה עוד, ונראה לפרש דהנה המעלה הגדולה ביותר של משה רבינו ע"ה היתה בזה שהיה ענו מכל האדם, בכח זה נתעלה משה מכל הנביאים, אמנם כל זמן שלא עלה לגדולה לא היה נכרת ענותנותו ורק אחר שהלך בשליחותו ודיבר אל פרעה ואעפ"כ לא זחה דעתו עליו והיה בעיניו כבתחילה או נתגלתה ענותנותו, על ידי מדתו זה התעלה יותר ויותר. (כתב סופר)

ושמתי פדות בין עמי ובין עמך (ח, יט) מסורה והרבה עמו פדות (תהלים קל, ז) המסורת באה ללמד שתחילה יש לאדם להתרחק מדרכי הגוים שלא להתערב וכו', וזהו שמרומז בפסוק ושמתי פדות, אח"כ מלמדנו להתרחק מפשעי עם ישראל, אח"כ יכול לעלות אל המדרגה השלישית והרבה עמו פדות לצאת מהשעבוד של יצרו הרע לפרוש לגמרי ולהתדבק בטוב.

ואתה ועבדיך ידעתי כי טרם תיראון מפני ה' אלקים והפשטה והשעורה נוכתה כי השעורה אביב והפשטה גבעול והחטה והכוסמת לא נוכו כי אפילות הנה (ט, ז) שני הפסוקים המשך לאתה ועבדיך ידעתי ללמוד מוסר לומר שלא להתודות בפה חמאתי הפעם ה' הצדיק ואני ועמי הרשעים כי עיקר התשובה היא החרטה והכנעת הלב הלא הנך רואה שהפשטה והשעורה נוכתה מפני שעמדו זקופים והחטה והכוסמת לא נוכו כי היו נמוכים ורכים והבן.

עד מתי מאנת לענות מפני (י, ג) מה שהקב"ה דורש מן האדם היא ההכנעה והשפלות כמש"כ (ישעיה סו, ב) ואל זה אביט אל עני ונכה רוח, וכן נאמר בתהלים (נא, יט) לב נשבר ונדכה אלקים לא תבזה, וכבר ידעתי שאחאב בזה שנכנע לפני ה' התקבלה הכנעתו, לעומת זאת נבוכדנצר מפני שלא נכנע גרשו אותו ממלכותו והאכילוהו מאכל בהמה.

למען שתי אותותי אלה בקרבו (י, א), האותות סימנו פלאי פלאות הפשטה והשעורה נוכו החטה והכוסמת לא נוכו, וזה היה לרעתם של פרעה ועבדיו כי בזה שלא נוכו יכלו להשתמש בה כמכה נוספת וילמדו שלא למעות אחר ניסים מדומיינים.

לא אוסף עוד ראות פניך (י, כט) הטעם שהרבה השי"ת לשלוח את משה אל פרעה ע"פ המובא בשם האריז"ל שההסתכלות על הצדיק מוסיף קדושה וח"ו ההסתכלות על הרשע ממעטת הקדושה לכן הרבה ה' את ההסתכלות משה על פרעה ולהשפיע נצוצות של קדושה וממילא יתמעטו נצוצות של קליפה ועי"ז יתוספו נצוצות קדושה כנגד ראית פרעה.

ולמען תספר באזני בנך ובן בנך את אשר התעללתי במצרים וגו' וידעתם כי אני ה' (י, יב) ונראה לבאר אב המדריך את בני ובני בניו, לא רק את בניו הוא מדריך ומכוון אלא גם את עצמו הוא משפיע להוסיף חנוך והכוונה, וזהו וידעתם את כי אני ה'.

ויאמר משה בנערינו ובזקנינו נלך בבנינו ובבנותינו (י, ט) במשנת הנעם אלימלך יש מליצה ובו דברי התעוררות גדולים לשמור על ימי הנערות שיקויים בהם אשרי ילדותינו שלא ביישה את זקנותנו שיהיו גם ימי הנערות בקדושה.

החודש הזה לכם ראש חדשים (יב, ב) ויש להבין למה נמשלו ישראל לירח הלא ישראל הם תכלית הבריאה ויש להם להשיג את המאור הגדול, התירון אדרבה ניתנה דוגמא מראש חדש ללמד על הצורך להיות עולה ומתעלה ומאידך להיות מוכן לכל מיני מצבים של התמודדות במצבי ירידות וכו'. (ערוגת הבושם)

ינו"ל ע"י מערכת החברותא רח' עדני 3 ירושלים 91050
פ.ק.ס: 02 - 5325477 02 - 5829688
ניתן לקבל במייל: av5829688@gmail.com ת.ד. 5080 ירושלים

לעילוי נשמת מוה"ר ר' אשר ב"ר אריה מרדכי זצ"ל זי"ע

